

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

PRIJEDLOG ZAKONA O MIKROKREDITIRANJU

Zagreb, studeni 2002.

I.

USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o mikrokreditiranju sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. i članka 80. Ustava Republike Hrvatske.

II.

OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM

1. OCJENA STANJA

Djelatnost financijskih institucija uređena je Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci, Zakonom o bankama i Zakonom o štedno-kreditnim zadrugama. Međutim u Republici Hrvatskoj djeluju i strane udruge (Catholic Relief Services) koje programom mikrokreditiranja, uz posebno odobrenje Hrvatske narodne banke i u aranžmanu s poslovnim bankom, plasiraju sredstva stanovništvu i malim poduzetnicima. Izvori sredstava za program mikrokreditiranja jesu donacije, uglavnom stranih donatora, koji se plasiraju u kratkoročne kredite uz mjesečnu kamatnu stopu od 2%. Osim donacija izvori sredstava za program kreditiranja su i vlastiti prihodi od kamata na već odobrene kredite.

2. OSNOVNA PITANJA KOJA SE ŽELE RIJEŠITI DONOŠENJEM ZAKONA

Ovim Zakonom želi se riješiti pitanje mikrokreditnih institucija koje nisu riješene niti jednim drugim zakonom. Mikrokreditne institucije nedepozitne su financijske institucije koje se bave davanjem kredita fizičkim osobama koje samostalnim radom obavljaju djelatnost i građanima.

Mikrokreditiranje se definira kao odobravanje namjenskih kratkoročnih kredita za obavljanje postojeće ili započinjanje nove poslovne djelatnosti, onom sloju stanovništva kojemu je iz nekih razloga znatno otežano ili gotovo nemoguće doći do kredita putem institucija financijskog sustava koje u određenoj zemlji postoje. Mikrokreditiranje ima za cilj pružiti pristup financijskim

uslugama onima koji ih inače teško mogli ostvariti, a isti im je nužan radi unapređenja njihovog poslovanja. Osnovna ideja mikrokreditiranja sastoji se u tome da se pomogne onim ljudima koji se bave nekom poduzetničkom djelatnosti na niskom prihodnom nivou da istu započnu kvalitetnije obavljati.

Programe mikrokreditiranja obično provode izravno donacijske organizacije ili odgovarajuće nevladine udruge. Danas je djelatnost mikrokreditiranja intenzivno prisutna u zemljama Latinske Amerike, Afrike i Azije, dok je u Europi prisutna u zemljama istočne Europe sa ciljem pomoći najsiromašnijim slojevima da se vlastitim radom izdignu iznad razine siromaštva. Tako je Poljska svoje zakonodavstvo prilagodila zahtjevima koje ovakva djelatnost traži, te je osnovan Mikrofinancijski centar kao središnja organizacija koja povezuje ostale mikrofinancijske organizacije u cijeloj Poljskoj. Također, Parlament susjedne Bosne i Hercegovine usvojio je u svibnju 2000. godine Zakon o mikrokreditnim organizacijama, prema kojem je osnovna djelatnost tih organizacija davanje mikrokredita socijalno ugroženim osobama s ciljem razvoja mikropoduzetništva. Stoga je i nadležnost nad mikrokreditnim organizacijama dobilo Federalno ministarstvo socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica.

Zašto je Hrvatskoj potreban zakonodavni okvir za obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja?

Za sada samo tri inicijative većeg opsega pokušavaju u Hrvatskoj provoditi programe mikrokreditiranja, oslanjajući se pritom na globalno poznate pozitivne standarde. Dvije od njih, NOA (koju podupire Institut Otvoreno društvo, a započeta je s fondovima USAID-a) i program organizacije International Catholic Migration Commission (ICMC) – DEMOS, osnovane su kao štedno-kreditne zadruge.

Treću inicijativu podupire organizacija Catholic Relief Services i provodi je kao strana udruga u Republici Hrvatskoj uz posebno odobrenje Hrvatske narodne banke. Zbog pravnih ograničenja i nemogućnosti da udruga plasira kredite u svoje ime, CRS izdaje kredite putem aranžmana s poslovnom bankom. Primjenom principa kreditiranja grupe i grupnog solidarnog jamstva omogućuje se mikropoduzetnicima da dođu do kapitala. Metodologija svakog programa razlikuje se ovisno o konkretnim uvjetima u kojima se primjenjuje. Zajedničke odrednice programa mikrokreditiranja su sljedeće: mali krediti (vrlo mali iznosi, pogotovo u početku), kratkoročno

kreditiranje, otplata uz kamate uglavnom jednake onima koji nudi službeni financijski sektor, grupni princip (svaki član jedne grupe odgovoran je ne samo za otplatu svog kredita, već i za otplatu kredita svih članova grupe, pri čemu poticaj predstavlja mogućnost da svaki sljedeći kredit bude veći od prethodnoga). Zajedničko im je i to što se dodjela kredita ne uvjetuje hipotekom.

U Republici Hrvatskoj donesen je Zakon o štedno-kreditnim zadrugama kojim je navedenim institucijama omogućeno kreditiranje građana i fizičkih osoba koje samostalno obavljaju djelatnost, i koje su zadrugari štedno-kreditne zadruge. Izvori sredstava za kreditiranje, između ostalih u Zakonu navedenih, mogu biti i donacije. Ovaj su način, kako je već navedeno, prihvatili strani donatori koji svoje programe u Republici Hrvatskoj provode preko dviju štedno-kreditnih zadruga - DEMOS u Karlovcu i NOA u Osijeku.

Međutim, Svjetska banka u aranžmanima s Republikom Hrvatskom podupire donošenje posebnog zakona kojim bi bilo utvrđeno mikrokreditiranje prema konceptu po kojem program mikrokreditiranja u Republici Hrvatskoj provodi udruga CRS, a donošenje toga Zakona ugrađeno je kao obveza Republike Hrvatske u SAL program Svjetske banke.

III.

OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona o mikrokreditiranju nije potrebno osigurati posebna sredstva u Državnom proračunu.

IV.

PRIJEDLOG ZAKONA O MIKROKREDITIRANJU

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se osnivanje, djelatnost, ustroj, nadzor nad djelatnošću i prestanak mikrokreditne udruge.

Osnovni pojmovi

Članak 2.

- (1) Mikrokreditna udruge, u smislu ovoga Zakona, oblik je dobrovoljnog udruživanja čiji je isključivi cilj odobravanje kredita mikropoduzetnicima iz sredstava što ih mikrokreditna udruge dobije donacijama i iz vlastitih prihoda od kamata po odobrenim kreditima.
- (2) Mikropoduzetnici su u smislu ovoga Zakona fizičke osobe koje samostalnim radom obavljaju djelatnost i registrirani su u Republici Hrvatskoj te građani Republike Hrvatske.
- (3) Mikrokreditiranje je u smislu ovoga Zakona odobravanje kredita mikropoduzetnicima s rokom dospjeća do jedne godine.

Pravna osobnost mikrokreditne udruge

Članak 3.

- (1) Mikrokreditna udruge stječe svojstvo pravne osobe upisom u Registar mikrokreditnih udruge Republike Hrvatske.
- (2) Registar mikrokreditnih udruge Republike Hrvatske vodi se u Ministarstvu financija Republike Hrvatske.
- (3) Ministar financija propisat će sadržaj i način vođenja Registra mikrokreditnih udruge.

- (4) Upis u Registar mikro kreditnih udruga obavlja se po rješenju Ministarstva financija Republike Hrvatske kojim se odobrava obavljanje djelatnosti mikro kreditnoj udruzi.

Ustrojstveni oblici mikro kreditne udruge

Članak 4.

Mikro kreditna udruge može imati poslovne jedinice sukladno statutu mikro kreditne udruge.

II. OSNIVANJE MIKROKREDITNE UDRUGE

Osnivači mikro kreditne udruge

Članak 5.

- (1) Mikro kreditnu udruge može osnovati najmanje deset osnivača, poslovno sposobnih domaćih ili stranih fizičkih ili pravnih osoba, pod jednakim uvjetima utvrđenima ovim Zakonom.
- (2) Za osnivanje mikro kreditne udruge potrebno je uplatiti minimalni iznos donacije od 1.000.000,00 kuna.

Naziv mikro kreditne udruge

Članak 6.

- (1) Naziv mikro kreditne udruge mora biti na hrvatskom jeziku te mora jasno sadržavati riječi "mikro kreditna udruge".
- (2) Riječi "mikro kreditna udruge" ili izvedenicu tih riječi može koristiti u pravnom prometu samo ona mikro kreditna udruge koja je za obavljanje djelatnosti kao mikro kreditna udruge dobila odobrenje od Ministarstva financija Republike Hrvatske.

Odobrenje za obavljanje djelatnosti mikro kreditne udruge i upis u Registar mikro kreditnih udruga

Članak 7.

- (1) Prije upisa u Registar mikro kreditnih udruga, a nakon održane osnivačke skupštine, osnivači mikro kreditne udruge obvezni su Ministarstvu financija Republike Hrvatske podnijeti zahtjev za dobivanje odobrenja za obavljanje djelatnosti.
- (2) Osnivači mikro kreditne udruge obvezni su uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka dostaviti:
 - zapisnik s osnivačke skupštine mikro kreditne udruge s pripadajućim odlukama,
 - statut mikro kreditne udruge koji je usvojila osnivačka skupština,
 - popis osnivača mikro kreditne udruge,
 - dokaz o uplati minimalnog iznosa donacije,
 - odluku o imenovanju upravitelja mikro kreditne udruge,
 - dokaz da upravitelj ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.
 - preslik osobne iskaznice za osnivače - fizičke osobe i preslik osobnih iskaznica osoba ovlaštenih za zastupanje osnivača - pravnih osoba,
 - izvod iz sudskog registra za pravnu osobu - osnivača mikro kreditne udruge,
 - ako je osnivač strana pravna osoba, izvadak iz registra u kojem je u zemlji sjedišta strana pravna osoba upisana, ne stariji od šest mjeseci, iz kojega je vidljivo tko je ovlašten zastupati stranu pravnu osobu te za obavljanje kojih je djelatnosti ona registrirana.
- (3) Ministarstvo financija Republike Hrvatske u roku 30 (trideset) dana od dana podnošenja zahtjeva izdat će rješenje kojim se odobrava obavljanje djelatnosti mikro kreditnoj udruzi ako ona za to ispunjava uvjete propisane Zakonom i upisat će mikro kreditnu udruhu u Registar mikro kreditnih udruga.

Oduzimanje odobrenja za obavljanje djelatnosti mikro kreditnoj udruzi

Članak 8.

- (1) Ministarstvo financija Republike Hrvatske može rješenjem oduzeti odobrenje za obavljanje djelatnosti mikro kreditnoj udruzi:
 - ako mikro kreditna udruha ne započne obavljati djelatnost u roku šest mjeseci od dana primitka rješenja kojim se mikro kreditnoj udruzi odobrava obavljanje djelatnosti,
 - ako je odobrenje za obavljanje djelatnosti mikro kreditnoj udruzi izdano temeljem neistinitih podataka,

- ako mikrokreditna udruga u propisanom roku ne postupi prema rješenju Ministarstva financija Republike Hrvatske kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u njezinu poslovanju.
- (2) Protiv rješenja o oduzimanju odobrenja za obavljanje djelatnosti nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članovi mikrokreditne udruge

Članak 9.

- (1) Svaka poslovno sposobna domaća ili strana fizička ili pravna osoba može postati član mikrokreditne udruge uz uvjet da uplati donaciju.
- (2) Mikrokreditna udruga mora voditi popis članova.
- (3) Popis članova mora sadržavati ove podatke:
- redni broj,
 - za fizičke osobe, ime i prezime i adresu prebivališta,
 - za pravne osobe, tvrtku i sjedište pravne osobe te ime i prezime zakonskog zastupnika pravne osobe,
 - datum pristupanja mikrokreditnoj udruzi,
 - iznos donacije na dan uplate izražen u kunama.

III. TIJELA MIKROKREDITNE UDRUGE I UPRAVLJANJE MIKROKREDITNOM UDRUGOM

Skupština mikrokreditne udruge

Članak 10.

- (1) Skupština je najviše tijelo mikrokreditne udruge, a čine je svi članovi mikrokreditne udruge.
- (2) Skupština se sastaje najmanje jednom godišnje i sve sjednice skupštine moraju biti zapisnički konstatirane.
- (3) Statutom mikrokreditne udruge utvrditi će se način glasovanja i način održavanja sjednica skupštine.
- (4) Skupština može valjano odlučivati ako je na njoj prisutno više od polovine članova mikrokreditne udruge, što mora biti zapisnički konstatirano.

- (5) Nadležnost skupštine je slijedeća:
- donosi statut mikroreditne udruge,
 - imenuje i opoziva osnivače u tijelima mikroreditne udruge osnovanima na temelju statuta mikroreditne udruge,
 - utvrđuje način rada i obavljanja djelatnosti mikroreditne udruge,
 - usvaja financijska izvješća mikroreditne udruge,
 - odlučuje o prestanku rada mikroreditne udruge,
 - odlučuje o drugim pitanjima predviđenima statutom mikroreditne udruge ili Zakonom.

Statut mikroreditne udruge

Članak 11.

- (1) Mikroreditna udruga ima statut.
- (2) Statut je temeljni akt mikroreditne udruge koji donosi skupština mikroreditne udruge.
- (3) Statut mikroreditne udruge sadržava odredbe:
- o nazivu i sjedištu mikroreditne udruge,
 - o zastupanju mikroreditne udruge,
 - o djelatnosti mikroreditne udruge,
 - o članstvu te o pravima i obvezama članova mikroreditne udruge,
 - o tijelima mikroreditne udruge, njihovu sastavu, izboru, opozivu, ovlastima, načinu odlučivanja i trajanju mandata,
 - o imovini mikroreditne udruge,
 - o korištenju ostvarene dobiti mikroreditne udruge,
 - o postupku s imovinom u slučaju prestanka mikroreditne udruge,
 - o razlozima prestanka postojanja mikroreditne udruge.

Upravitelj mikroreditne udruge

Članak 12.

- (1) Upravitelja mikroreditne udruge imenuje i opoziva skupština mikroreditne udruge sukladno ovom Zakonu i statutu mikroreditne udruge.
- (2) Upravitelj vodi poslovanje mikroreditne udruge, zastupa je i predstavlja, te obavlja druge poslove koji su mu određeni Zakonom, statutom ili nekim drugim aktom skupštine mikroreditne udruge.

- (3) Upravitelj mikro kreditne udruge odgovoran je za zakonitost poslovanja mikro kreditne udruge.
- (4) Upraviteljem mikro kreditne udruge ne može biti imenovana:
 - osoba koja je kažnjena za kazneno djelo prouzrokovanja stečaja, povrede obveze vođenja poslovnih knjiga, oštećenja vjerovnika, pogodovanja vjerovnika, zloupotrebe u postupku prisilne nagodbe ili stečaja, neovlaštenog otkrivanja i pribavljanja poslovne ili proizvodne tajne ili prevare iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske i to za vrijeme od pet godina po pravomoćnosti presude kojom je osuđena, s time da se u to vrijeme ne računa vrijeme provedeno na izdržavanju kazne,
 - osoba protiv koje je izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti u mikro kreditnoj udruzi to za vrijeme od pet godina po pravomoćnosti rješenja kojim je izrečena zaštitna mjera.
- (5) Upravitelj mikro kreditne udruge mora biti zaposlen u mikro kreditnoj udruzi na puno radno vrijeme.

IV. POSLOVANJE MIKROKREDITNE UDRUGE

Djelatnost mikro kreditne udruge

Članak 13.

- (1) Djelatnost mikro kreditne udruge jest odobravanje kredita mikro poduzetnicima iz sredstava donacija i iz vlastitih prihoda od kamata po odobrenim kreditima.
- (2) Mikro kreditna udruga ne smije se baviti drugim djelatnostima osim onom djelatnosti navedenoj u stavku 1. ovoga članka.
- (3) Mikro kreditna udruga ne može, prilikom odobravanja kredita mikro poduzetnicima, primiti namjenske depozite ili pologe, odnosno na bilo koji način primiti i stjecati nekretnine, pokretnine, vrijednosne papire i plemenite kovine.
- (4) Mikro kreditna udruga ne može odobravati kredite svojim članovima, pojedincima ili pravnim osobama koje su na bilo koji način povezane s mikro kreditnom udrugom ili članovima mikro kreditne udruge.
- (5) Mikro kreditna udruga u svom se poslovanju ne može koristiti uslugama stranih konzultanata.

Ugovor o kreditu

Članak 14.

- (1) Mikrokreditna udruga prilikom odobravanja kredita mora s mikropoduzetnikom zaključiti ugovor o kreditu.
- (2) Prije zaključivanja ugovora o kreditu mikrokreditna udruga mora mikropoduzetnika upoznati sa svim bitnim uvjetima ugovora o kreditu iz kojih proizlaze prava i obveze ugovorenih strana.
- (3) Ugovor o kreditu mora biti sastavljen u pisanom obliku te u njemu moraju biti navedeni uvjeti pod kojima je kredit odobren, uvjeti korištenja i rok otplate kredita.
- (4) Mikrokreditna udruga ne može zaračunavati naknade ili druge troškove obrade kredita.

Kamatne stope

Članak 15.

- (1) Ugovorena kamatna stopa na odobrene kredite mikropoduzetnicima ne može biti veća od posljednje objavljene prosječne godišnje kamatne stope na kratkoročne kunske kredite bez valutne klauzule stanovništvu koju izračunava i objavljuje Hrvatska narodna banka.
- (2) U slučajevima nepravovremene otplate kredita mikrokreditna udruga ne može primjenjivati kamatnu stopu veću od zakonske zatezne kamatne stope.
- (3) Mikrokreditna udruga dužna je na vidljivom mjestu u poslovnom prostoru istaknuti podatak o visini kamatne stope i načinu obračuna iznosa kamata.

Izloženost mikrokreditne udruge

Članak 16.

- (1) Ukupna izloženost mikrokreditne udruge prema mikropoduzetniku i s njim povezanoj osobi s osnove odobrenih kredita ne smije biti veća od 35.000,00 kuna.
- (2) Pod povezanom osobom iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se srodnici po krvi u prvoj liniji i u pobočnoj liniji do prvog stupnja zaključno.

Poslovne knjige

Članak 17.

- (1) Mikrokreditna udruga svoje poslovne knjige vodi sukladno propisima koji uređuju računovodstvo neprofitnih organizacija.
- (2) Mikrokreditna udruga mora osigurati vođenje poslovnih knjiga i ostale poslovne evidencije na način koji u svakom trenutku omogućuje provjeru njezinog poslovanja.

Dobit mikrokreditne udruge

Članak 18.

- (1) Mikrokreditna udruga ne može obavljati svoju djelatnost u cilju stjecanja dobiti za svoje članove.
- (2) Dobit koju ostvari mikrokreditna udruga mora biti iskorištena za kreditiranje mikropoduzetnika, sukladno odredbama Zakona i statuta mikrokreditne udruge.

Obveza izvješćivanja mikrokreditne udruge

Članak 19.

- (1) Kada skupština usvoji financijska izvješća, mikrokreditna će udruga najkasnije četiri mjeseca nakon isteka poslovne godine podnijeti financijska izvješća Ministarstvu financija Republike Hrvatske.
- (2) Mikrokreditna udruga dužna je Ministarstvo financija Republike Hrvatske u roku 15 (petnaest) dana izvijestiti o nastanku sljedećih činjenica:
 - o otvaranju računa za redovno poslovanje i deviznog računa mikrokreditne udruge,
 - o promjeni statuta mikrokreditne udruge,
 - o promjeni podataka koji se odnose na naziv i sjedište mikrokreditne udruge,
 - o otvaranju, preseljenju, zatvaranju ili privremenom prestanku rada sjedišta odnosno poslovne jedinice mikrokreditne udruge,
 - o imenovanju i razrješenju upravitelja mikrokreditne udruge.

V. IMOVINA MIKROKREDITNE UDRUGE

Imovina mikrokreditne udruge

Članak 20.

Imovina mikrokreditne udruge sastoji se od:

- novčanih sredstava,
- potraživanja temeljem odobrenih kredita mikropoduzetnicima,
- opreme za obavljanje djelatnosti,
- poslovnog prostora u kome mikrokreditna udruga obavlja djelatnost.

VI. NADZOR POSLOVANJA MIKROKREDITNE UDRUGE

Tijela nadležna za obavljanje nadzora

Članak 21.

- (1) Poslovanje mikrokreditnih udruuga nadzire Ministarstvo financija Republike Hrvatske.
- (2) U obavljanju nadzora Ministarstvo financija Republike Hrvatske ocjenjuje zakonitost i pravilnost poslovanja mikrokreditnih udruuga i rješenjem nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u njihovu poslovanju.
- (3) Protiv rješenja Ministarstva financija Republike Hrvatske iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena.
- (4) Ovlašteni službenici Ministarstva financija Republike Hrvatske ovlašteni su i za podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom tijelu za vođenje prekršajnog postupka za prekršaje propisane ovim Zakonom.

Postupak provođenja nadzora

Članak 22.

- (1) Nadzor poslovanja mikrokreditne udruge obavlja se analizom financijskih izvješća i uvidom u poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i poslovne evidencije, te drugu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje mikrokreditnih udruga.
- (2) Mikrokreditna udruga dužna je ovlaštenim službenicima Ministarstva financija Republike Hrvatske, na njihov zahtjev, omogućiti obavljanje nadzora poslovanja u svojim poslovnim prostorijama i dati na uvid dokumentaciju navedenu u stavku 1. ovoga članka.

Zapisnik o obavljenom nadzoru

Članak 23.

Nakon obavljenog nadzora sastavlja se zapisnik o obavljenom nadzoru poslovanja mikrokreditne udruge koji se dostavlja upravitelju mikrokreditne udruge.

Privremena zabrana obavljanja djelatnosti mikrokreditne udruge

Članak 24.

Ministarstvo financija Republike Hrvatske može mikrokreditnoj udruzi rješenjem privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti i raspolaganje sredstvima na kunskom i deviznom računu:

- ako mikrokreditnu udruhu ovlaštenu službenik Ministarstva financija Republike Hrvatske ne nađe na prijavljenoj adresi sjedišta,
- ako mikrokreditna udruga ne osigura uvjete za obavljanje nadzora,
- ako se prilikom nadzora ometaju ovlaštenu službenici Ministarstva financija Republike Hrvatske, odnosno ako im se onemogućava ili izbjegava dostava tražene poslovne dokumentacije,
- ako mikrokreditna udruga uskrati dati na uvid poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i druge evidencije ovlaštenim službenicima Ministarstva financija Republike Hrvatske koji obavljaju nadzor,
- ako mikrokreditna udruga ne postupi po rješenju Ministarstva financija Republike Hrvatske.

VII. PRESTANAK MIKROKREDITNE UDRUGE

Razlozi za prestanak mikroreditne udruge

Članak 25.

Mikrokreditna udruga prestaje iz sljedećih razloga:

- ako skupština mikroreditne udruge donese odluku o prestanku mikroreditne udruge,
- ako Ministarstvo financija Republike Hrvatske oduzme mikroreditnoj udruzi odobrenje za obavljanje djelatnosti.

Likvidacija mikroreditne udruge

Članak 26.

- (1) Odlukom skupštine o prestanku mikroreditne udruge određuje se:
 - osoba ovlaštena za provedbu postupka likvidacije - likvidator,
 - visina naknade za likvidatora,
 - način izvješćivanja skupštine o provođenju postupka likvidacije.
- (2) Ako mikroreditna udruga prestaje iz razloga navedenog u članku 25. alineja 2., u rješenju o oduzimanju odobrenja za obavljanje djelatnosti Ministarstvo financija Republike Hrvatske imenuje likvidatora.
- (3) U postupku likvidacije mikroreditna udruga ne smije sklapati nove ugovore o kreditu niti mijenjati uvjete iz već sklopljenih ugovora.
- (4) Likvidator je dužan unovčiti imovinu mikroreditne udruge i podmiriti njezine obveze, a preostali iznos novčanih sredstava sa svojih kunskih i deviznih računa uplatiti u državni proračun Republike Hrvatske te zatvoriti sve račune.
- (5) Likvidator je dužan o svom radu podnositi polugodišnja izvješća Ministarstvu financija Republike Hrvatske.
- (6) Nakon provedbe postupka likvidacije likvidator je dužan sastaviti zaključna financijska izvješća i dostaviti ih Ministarstvu financija Republike Hrvatske.
- (7) Ministarstvo financija Republike Hrvatske brisat će mikroreditnu udrugu iz Registra mikroreditnih udruuga nakon prihvaćanja zaključnih financijskih izvješća, te dostave dokaza o uplati preostalih sredstava s kunskih i deviznih računa u državni proračun Republike Hrvatske i dokaza o zatvaranju svih računa.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Članak 27.

- (1) Mikrokreditna udruga čini prekršaj:
 - ako obavlja djelatnost suprotno članku 2. stavak 3. ovoga Zakona,
 - ako u zahtjevu za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti koje podnosi Ministarstvu financija Republike Hrvatske navede neistinite podatke,
 - ako ne vodi popis članova u skladu s odredbama članka 9. ovoga Zakona,
 - ako u svom poslovanju postupi suprotno odredbama članka 13. stavak 3. i 4. ovoga Zakona,
 - ako u svom poslovanju postupi suprotno odredbama članka 14. ovoga Zakona,
 - ako ugovara kamatnu stopu suprotno članku 15. stavak 1. i 2. ovoga Zakona,
 - ako na vidljivom mjestu u poslovnom prostoru ne istakne podatak o visini kamatne stope i načinu obračuna iznosa kamata,
 - ako je ukupna izloženost mikrokreditne udruge prema mikropoduzetniku i s njim povezanoj osobi veća od iznosa propisanog u članku 16. stavak 1. ovoga Zakona,
 - ako ne vodi poslovne knjige sukladno članku 17. ovoga Zakona,
 - ako isplati dobit suprotno odredbama članka 18. ovoga Zakona,
 - ako ne izvještava Ministarstvo financija Republike Hrvatske sukladno članku 19. ovoga Zakona,
 - ako stječe imovinu suprotno članku 20. ovoga Zakona,
 - ako ne omogući nadzor nad radom i zakonitošću poslovanja sukladno članku 22. stavak 2. ovoga Zakona,
 - ako ne pokrene postupak likvidacije iz razloga navedenog u članku 25. alineja 2. ovoga Zakona,
 - ako ne provede likvidaciju u skladu s odredbama članka 26. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se mikrokreditna udruga novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se upravitelj mikrokreditne udruge novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna.
- (4) Upravitelju mikrokreditne udruge može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti u mikrokreditnoj udruzi u trajanju dvije godine:
 - ako mikrokreditna udruga obavlja djelatnost za koju nema odobrenje Ministarstva financija Republike Hrvatske,
 - ako mikrokreditna udruga nastavi poslovati nakon što joj Ministarstvo financija Republike Hrvatske privremeno zabrani obavljanje djelatnosti.

IX. ZASTARA

Zastara

Članak 28.

- (1) Prekršajni postupak za prekršaje predviđene ovim Zakonom ne može se pokrenuti kad proteknu tri godine od dana kada je radnja prekršaja dovršena.
- (2) Zastara nastupa u svakom slučaju kada od dana dovršenja radnje prekršaja protekne šest godina.
- (3) Na tijek i prekid zastare pokretanja prekršajnog postupka te na zastaru izvršenja prekršajne kazne i zaštitnih mjera primjenjuju se odredbe Zakona o prekršajima.

X. ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje Zakona na snagu

Članak 29.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

V.

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O MIKROKREDITIRANJU

I. OPĆE ODREDBE

Uz članak 1.

Ovim člankom definira se predmet Zakona o mikrokreditiranju odnosno osnivanje, djelatnost, ustroj, nadzor nad djelatnošću i prestanak mikrokreditne udruge.

Uz članak 2.

Ovaj članak definira pojmove mikrokreditne udruge, mikropoduzetnika i mikrokreditiranja.

Uz članak 3.

Ovaj članak definira stjecanje pravne osobnosti mikrokreditne udruge i obvezu Ministarstva financija Republike Hrvatske o vođenju Registra mikrokreditnih uduga. Podzakonskim aktom na temelju ovoga članka, ministar financija propisat će sadržaj i način vođenja Registra mikrokreditnih uduga.

Uz članak 4.

Ovaj članak definira ustrojstvene oblike mikrokreditne udruge odnosno mogućnost postojanja poslovnih jedinica u sklopu mikrokreditne udruge.

II. OSNIVANJE MIKROKREDITNE UDRUGE

Uz članak 5.

Ovaj članak definira potreban broj osnivača mikro kreditne udruge, osoba koje mogu biti osnivači te propisuje iznos od 1.000.000,00 kuna kao minimalni iznos donacije za osnivanje mikro kreditne udruge.

Uz članak 6.

Ovaj članak definira naziv i korištenje naziva mikro kreditne udruge u pravnom prometu.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisana je obveza podnošenja zahtjeva za dobivanje odobrenja za obavljanje djelatnosti te potrebna dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev.

Određeno je rok od 30 dana u kojem će Ministarstvo financija Republike Hrvatske izdati rješenje kojim se odobrava obavljanje djelatnosti mikro kreditnoj udruzi, ako su za to ispunjeni uvjeti propisanim ovim Zakonom.

Uz članak 8.

Ovaj članak propisuje uvjete pod kojima Ministarstvo financija Republike Hrvatske može oduzeti odobrenje za obavljanje djelatnosti mikro kreditnoj udruzi.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisano je da mikro kreditna udruga može imati članove a to su sve poslovno sposobne domaće ili strane fizičke ili pravne osobe uz uvjet da uplate donaciju. Definirano je da mikro kreditna udruga mora voditi popis članova i propisno je koje podatke koje taj popis mora sadržavati.

III. TIJELA MIKROKREDITNE UDRUGE I UPRAVLJANJE MIKROKREDITNOM UDRUGOM

Uz članak 10.

Ovim člankom propisuje se da je najviše tijelo mikrocreditne udruge skupština koju čine svi članovi mikrocreditne udruge, a to su osnivači i članovi. Uređuje se nadležnost i rad skupštine mikrocreditne udruge. Određeno je da skupština može valjano odlučivati ako je na njoj prisutno više od polovine članova mikrocreditne udruge.

Uz članak 11.

Članak 11. definira statut mikrocreditne udruge kao temeljni akt te njegov obvezni sadržaj.

Uz članak 12.

Ovaj članak definira zakonskog zastupnika mikrocreditne udruge – upravitelja pa je tako određeno da ga imenuje i opoziva skupština, da vodi poslovanje mikrocreditne udruge i obavlja druge poslove. Odredbe ovoga članka Zakona koje se odnose na ograničenja kod imenovanja upravitelja mikrocreditne udruge usklađena su s općim uvjetima članka 239. Zakona o trgovačkim društvima.

IV. POSLOVANJE MIKROKREDITNE UDRUGE

Uz članak 13.

Ovim člankom uređuje se djelatnost mikrocreditne udruge. Mikrocreditnoj udruzi je dozvoljeno kreditiranje isključivo mikropoduzetnika i to iz sredstava donacija i vlastitih prihoda od kamata po odobrenim kreditima. Zabranjeno je primanje namjenskih depozita ili pologa, stjecanje nekretnina, pokretnina, vrijednosnih papira i plemenitih kovina. Propisana su i ograničenja koja se odnose se na odobravanje kredita članovima, pojedincima ili pravnim osobama koje su na bilo koji način povezane s mikrocreditnom

drugom ili članovima mikro kreditne udruge. Razlog ovih ograničenja je namjeri sprječavanja "izvlačenja" sredstava donacija iz mikro kreditnih udruge.

Uz članak 14.

Ovim je člankom propisano da mikro kreditna udruga kod odobravanja kredita mora s mikro poduzetnikom zaključiti ugovor o kreditu uz prethodno obavještanje korisnika kredita o svim bitnim uvjetima iz ugovora. Ugovor o kreditu mora biti u pisanom obliku sa svim osnovnim elementima ugovora. Ograničenje iz ovoga članka se odnosi na zabranu zaračunavanja naknade ili drugih troškova obrade kredita jer je to u suprotnosti s ciljem osnivanja mikro kreditne udruge.

Uz članak 15.

Mikro kreditna udruga je oblik dobrovoljnog udruživanja čiji je isključivi cilj odobravanje kredita mikro poduzetnicima iz sredstava što ih mikro kreditna udruga dobije donacijama i iz vlastitih prihoda od kamata po odobrenim kreditima. Iz tog razloga određen je najveći iznos kamatne stope kako bi se spriječile eventualne zlouporabe mikro kreditne djelatnosti. Kao najviša kamatna stopa određena je posljednja objavljena prosječna godišnja kamatna stopa na kratkoročne kunske kredite bez valutne klauzule stanovništvu koju izračunava i objavljuje Hrvatska narodna banka. Određeno je i da se u slučaju nepravovremene otplate kredita ne može koristiti veća kamatna stopa od zakonske zatezne kamatne stope.

Uz članak 16.

Ovim je člankom određena ukupna izloženost mikro kreditne udruge prema mikro poduzetniku i s njim povezanim osobama. Povezana osoba definirana je kao srodnik po krvi u prvoj liniji i u pobočnoj liniji do prvog stupnja zaključno.

Uz članak 17.

Ovim je člankom Zakona određeno da mikro kreditna udruga vodi poslovne knjige u skladu s računovodstvom neprofitnih organizacija. Razlozi za ovu odredbu nalaze se u činjenici da je najveći dio izvora sredstava mikro kreditne udruge u donacijama, da se

sukladno odredbama ovoga Zakona ostvarena dobit od kamata na odobrene kredite mora ponovo plasirati te u ograničenjima troškova poslovanja mikro kreditne udruge sukladno člancima 13. i 18. ovoga Zakona. Propisano je i da mikro kreditna udruga vodi poslovne knjige na način da je svakom trenutku moguća provjera njezinog poslovanja.

Uz članak 18.

Ovim je člankom određeno da mikro kreditna udruga može ostvarenu dobit koristiti isključivo za kreditiranje mikropoduzetnika.

Uz članak 19.

Ovim člankom propisana je obveza izvješćivanja Ministarstva financija Republike Hrvatske od strane mikro kreditnih udruge.

V. IMOVINA MIKROKREDITNE UDRUGE

Uz članak 20.

Ovim člankom točno je definirano koju imovinu može stjecati mikro kreditna udruga.

VI. NADZOR POSLOVANJA MIKROKREDITNE UDRUGE

Uz članak 21.

Ovaj članak uređuje da nadzor poslovanja mikro kreditnih udruge obavlja Ministarstvo financija.

Uz članak 22.

Ovim člankom propisan je način provođenja nadzora, koji obuhvaća nadzor poslovanja analizom financijskih izvješća i izravni nadzor poslovanja u prostorijama mikro kreditne udruge.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisana je obveza Ministarstva financija Republike Hrvatske da sastavlja zapisnik o obavljenom nadzoru poslovanja mikro kreditne udruge.

Uz članak 24.

Ovim člankom definirana je privremena mjera kojom Ministarstvo financija Republike Hrvatske može rješenjem privremeno mikro kreditnoj udruzi zabraniti obavljanje djelatnosti i raspolaganje sredstvima na redovnom i deviznom računu.

VII. PRESTANAK MIKROKREDITNE UDRUGE**Uz članak 25.**

Ovim člankom definirani su razlozi za prestanak mikro kreditne udruge, oni nastaju biti kada skupština mikro kreditna udruge donese odluku o prestanku ili kada Ministarstvo financija Republike Hrvatske oduzme odobrenje za obavljanje djelatnosti.

Uz članak 26.

Ovim je člankom definiran sadržaj odluke o prestanku mikro kreditne udruge i njezinoj likvidaciji te način provođenja postupka likvidacije. Definiran je i način imenovanja osobe ovlaštene za provedbu postupka likvidacije - likvidatora u slučaju kada mikro kreditna udruge prestaje postojati zbog oduzimanja odobrenja za obavljanje djelatnosti prema rješenju Ministarstva financija Republike Hrvatske. U navedenom slučaju likvidatora imenuje Ministarstvo financija Republike Hrvatske.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Uz članak 27.

Ovaj članak definira prekršaje koje u svojem poslovanju može počiniti mikro kreditna udruga, te visinu kazne za mikro kreditnu udrugu i za upravitelja mikro kreditne udruge. Propisana je i mogućnost izricanja zaštitne mjere za upravitelja mikro kreditne udruge.

IX. ZASTARA

Uz članak 28.

Ovim člankom određen je zastarni rok od tri godine za nastup relativne zastare i rok od šest godina u kojem nastupa apsolutna zastara za pokretanje prekršajnog postupka.

X. ZAVRŠNE ODREDBE

Uz članak 29.

Ovim člankom definira se trenutak stupanja na snagu ovoga Zakona.